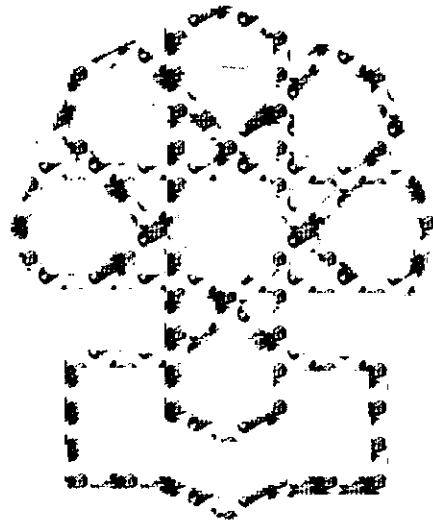

درباره طرح تفسیر ماده ۳۱ قانون تأسیس
سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تکمیلی
مصوب سال ۱۳۷۰

معاونت پژوهشی
آذر ماه ۱۳۷۴

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۱۹۰۰۹۸۲

تفسیر ماده ۳۱ قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش
اموال تکمیلی مصوب سال ۱۳۷۰

عنوان طرح

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی مآرایی
شماره: ۷۲۸۷
تاریخ: ۷۲/۱۰/۱۷

شماره ترتیب چاپ: ۱۶۸۹
شماره چاپ سابقه: —
شماره دفتر ثبت: ۵۴۱
تاریخ چاپ: ۱۳۷۴/۷/۲۳
کمیسیون اصلی: امور قضایی و حقوقی - امور
اقتصادی و دارایی و تعاون - امور اداری و استخدامی

مشخصات طرح

مقدمه توجیهی

بر اساس ماده ۹ قانون مجازات عمومی مصوب سال ۱۳۷۰: «مجرم باید مالی را که در اثر ارتکاب جرم تحصیل کرده است اگر موجود باشد عیناً و اگر موجود نباشد مثل یا قیمت آن را به صاحبش رد کند و از عهده خسارات وارده نیز برآید». همچنین به موجب ماده ۳۱ قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۴: «کلیه دستگاهها و مراجع قضایی کشور مکلفند وجوه ریالی و ارزی که تحت عنوان قاچاق کشف و یا تحت عنوان جرایم اخذ می‌گردد و همچنین کلیه وجوه ارزی و ریالی که بابت جریمه اجناس قاچاق، احتکار، گرانفروشی، تعزیرات حکومتی و سایر عناوین به نفع دولت ضبط قطعی شده و یا می‌شوند را بلافاصله بدون دخل و تصرف تا تعیین تکلیف قطعی از طرف مراجع قضایی به حساب خزانه که به‌همین منظور افتتاح می‌شود واریز نمایند همچنین دستگاههای مذکور مکلفند کلیه مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات و اموال موضوع این قانون را بلافاصله و بدون دخل و تصرف با تنظیم صورت مجلسی که به امضای دادستان مربوط و رئیس اداره امور اقتصادی و دارایی یا نمایندگان آنها خواهد رسید به سازمان تحویل دهند.»

حال با توجه و عنایت به مواد پیش گفته این تردید ایجاد شده است که آن دسته از اموالی که متعلق به وزارتخانه‌ها یا سازمانهای دولتی و مشمول قانون محاسبات عمومی بوده و مورد سوء استفاده قرار گرفته است و پس از اتمام سال مالی قرار یا حکم مراجع قضایی بر رد آن اموال به صاحبش صادر شده باشد، آیا این قبیل موارد نیز مشمول ماده ۳۱ قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی بوده و باید در صورت وجود مال، مثل یا عین آن به سازمان محکوم‌له تحویل و در صورت فقدان عین مال، قیمت آن به خزانه واریز گردد؛ یا مطابق مقررات کلی، اموال مزبور همانند اشخاص حقیقی به خود سازمان یا وزارتخانه مسترد گردد؛ بر این اساس به استناد اصل ۷۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران طرح تفسیر ماده ۳۱ مزبور از سوی جمعی از نمایندگان مجلس محترم شورای اسلامی تقدیم گردیده است.

اظهار نظر کارشناسی

در مقام پاسخگویی به سؤال نمایندگان محترم به نظر می‌رسد که جواب منفی باشد و اموالی که متعلق به وزارتخانه‌ها و یا سازمانهای مشمول قانون محاسبات عمومی بوده و مورد سوء استفاده قرار گرفته و پس از اتمام سال مالی از طرف مراجع قضایی قرار یا حکم قطعی به رد عین یا مثل یا قیمت اموال مزبور صادر شده است، مشمول ماده ۳۱ نخواهد بود زیرا اگر به عبارات ماده ۳۱ دقیقاً توجه شود ملاحظه می‌گردد که این ماده تنها نسبت به وجوه ریالی و ارزی و جریمه‌ها که به نفع دولت اخذ می‌شود شمول دارد و فی الواقع حدود شمول ماده، محدود به این دو مقوله است، در حالی که مورد سؤال مربوط می‌شود به اموالی که متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بوده، که مورد سوء استفاده واقع شده و اینک حکم به استرداد آنها شده است، بدیهی است که این اموال نه دارای عنوان قاچاق (البته وجوه ریالی و ارزی تحت عنوان قاچاق) و نه عنوان جریمه هستند. در نتیجه می‌توان گفت مورد سؤال از شمول ماده ۳۱، خروج موضوعی دارد و مشمول ماده ۹ قانون مجازات عمومی مصوب ۱۳۷۰ که متن آن پیش از این آورده شد می‌گردد؛ یعنی اینکه اموال مورد سؤال چنانچه عین آنها باقی است عیناً و اگر عین موجود نباشد مثل یا قیمت آنها باید به صاحبشان - اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی که شامل وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی نیز می‌شود - مسترد گردد.